

Notitie reikwijdte en detailniveau
planMER, bestemmingsplan buitengebied

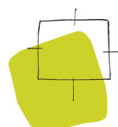
BügelHajema

Plek voor ideeën

**Notitie reikwijdte en detailniveau
planMER, bestemmingsplan buitengebied**

25 mei 2016

Projectnummer 219.00.05.00.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doel notitie	8
1.3	Plangebied	9
1.4	Initiatiefnemer en bevoegd gezag	9
1.5	Leeswijzer	10
2	Kader planMER	11
2.1	Wettelijk kader	11
2.2	Doel en procedure planMER	13
2.3	Inhoudelijke eisen planMER	14
3	Beknopte schets plangebied	15
3.1	Algemene beschrijving	15
3.2	Beschrijving agrarische sector in Moerdijk	17
4	Reikwijdte en detailniveau	19
4.1	Inleiding	19
4.2	Voornemen: nieuw bestemmingsplan buitengebied	19
4.3	Onderzoeksgebied en tijdshorizon planMER	20
4.4	Te onderzoeken milieuaspecten	21
4.5	Specifieke milieuaspecten Moerdijk	22
4.6	Alternatieven	25

1.1

Aanleiding

Het geldende bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Moerdijk dateert uit 2004. Inclusief de herzieningen is het toe aan actualisatie.

Verder wil de gemeente Moerdijk inspelen op actuele onderwerpen die in het buitengebied spelen. Dit betreft bijvoorbeeld schaalvergroting van agrarische bedrijven, hergebruik van voormalige agrarische bedrijfscomplexen, uitbreiding van (intensieve) veehouderijen, uitbreiding van glastuinbouwbedrijven, verbrede en multifunctionele landbouw en toeristische/recreatieve mogelijkheden. Het streven is om bij de uitwerking van de onderwerpen op proactieve en creatieve wijze te zoeken naar een optimum aan mogelijkheden binnen de geldende regionale en provinciale beleidskaders.

Voordat het bestemmingsplan wordt opgesteld, wordt een visie gemaakt, waarin de beleidsrichting voor onder andere deze onderwerpen wordt vastgelegd. Ook wordt een landschapskwaliteitsplan opgesteld voor het behoud en de versterking van de kwaliteit van het buitengebied. Deze visie heeft geen zelfstandige status, maar vormt onderdeel van het bestemmingsplan(proces).

In de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. is wettelijk geregeld voor welke projecten en besluiten een milieueffectrapport dient te worden opgesteld. Dit is het geval indien het plan kaderstellend is voor mer-(beoordelings)plichtige activiteiten of mogelijkheden biedt voor activiteiten die een significant negatief effect kunnen veroorzaken op natura 2000 gebieden.

Ter onderbouwing van het bestemmingsplan buitengebied dient een Milieueffectrapport (planMER) te worden opgesteld. Het bestemmingsplan biedt namelijk het kader voor toekomstige activiteiten waarvoor volgens de Wet milieubeheer (Wm) een besluit-m.e.r.(beoordeling) verplicht is, met name in de vorm van uitbreiding van bestaande veehouderijen.

Daarnaast is op voorhand niet uit te sluiten dat de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden in en nabij het plangebied. Als negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dient een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) te worden opgesteld. Als er een Passende beoordeling moet worden opgesteld, is ook dat aanleiding voor het opstellen van een MER. Deze dient namelijk in een MER te worden opgenomen.

Als voorbereiding van de milieueffectrapportage heeft de gemeente Moerdijk voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. Dit document geeft een beschrijving voor welke activiteiten het MER wordt opgesteld en op welke manier en tot welk detailniveau de milieu-effecten van deze onderwerpen zullen worden beschouwd. In de inspraakperiode kan een ieder zienswijzen op de NRD naar voren brengen.

Verder wil de gemeente Moerdijk inspelen op actuele onderwerpen die in het buitengebied spelen. Dit betreft onder meer schaalvergroting van agrarische bedrijven, hergebruik van voormalige agrarische bedrijfscomplexen, uitbreiding van (intensieve) veehouderijen, uitbreiding van glastuin-

bouwbedrijven, verbrede en multifunctionele landbouw, verkoop van streekproducten, arbeidsmigranten, carnavalswagens, schuilstallen, wonen in het buitengebied, duurzame energie, vergunningsvrij bouwen, toeristische/recreatieve mogelijkheden en teeltondersteunende voorzieningen. Het streven is om bij de uitwerking van de onderwerpen op proactieve en creatieve wijze te zoeken naar een optimum aan mogelijkheden binnen de geldende regionale en provinciale beleidskaders.

Voordat het bestemmingsplan wordt opgesteld, wordt een visie gemaakt waarin de beleidsrichting voor onder andere deze onderwerpen wordt vastgelegd. Ook wordt een landschapskwaliteitsplan opgesteld voor het behoud en de versterking van de kwaliteit van het buitengebied.

Ter onderbouwing van het bestemmingsplan buitengebied dient een Milieueffectrapport (planMER) te worden opgesteld. Het bestemmingsplan biedt namelijk het kader voor toekomstige activiteiten waarvoor volgens de Wet milieubeheer (Wm) een besluit-m.e.r.(beoordeling) verplicht is, met name in de vorm van uitbreiding van bestaande veehouderijen.

1.2

Doel notitie

De voorliggende notitie heeft een tweeledig doel:

1. Randvoorwaarden voor de visie

Het op te stellen planMER kan mogelijk randvoorwaarden opleveren, die ook voor de visie van belang zijn. Daarom geeft deze notitie een doorkijk naar relevante milieuaspecten, zodat hiermee waar nodig ook rekening gehouden kan worden in de uit te werken visie. Daarom is in hoofdstuk vier van deze notitie wat dieper ingegaan op de meest relevante milieuaspecten. De notitie zal als bijlage bij de visie worden gevoegd.

2. Eerste stap in de procedure van het planMER

De eerste stap om te komen tot een planMER betreft het opstellen van de voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau (zie ook paragraaf 2.2). Deze notitie biedt daarnaast input voor de op te stellen visie.

1.3

Plangebied

Plangebied van het bestemmingsplan buitengebied Moerdijk

Het plangebied betreft het gehele buitengebied van de gemeente. Het betreft een uitgestrekt buitengebied, het grootste buitengebied van de provincie Noord-Brabant, deels begrensd door woonkernen, industrieterreinen en buurgemeenten. Het Hollands Diep en het Volkerak (voor zover gelegen binnen de gemeente Moerdijk) maken eveneens deel uit van het plangebied. De bebouwde kommen van de kernen binnen de gemeente maken geen onderdeel uit van het plangebied. Ook het industrieterrein Moerdijk, het industrieterrein Dintelmond en het toekomstige Logistiek Park Moerdijk liggen buiten het plangebied.

1.4

Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het College van Burgemeester en Wethouders is voor dit planMER de initiatiefnemer, dit is degene die het voornemen heeft een activiteit te ondernemen, namelijk het herzien van het bestemmingsplan buitengebied.

De gemeenteraad vormt het bevoegde gezag. Zij hebben de bevoegdheid om het bestemmingsplan (en het planMER) vast te stellen.

De notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) is in opdracht van het College van Burgemeester en Wethouders opgesteld. Met voorliggende NRD worden betrokken bestuursorganen, instanties en bewoners geraadpleegd voor advies over het op te stellen MER (reikwijdte en aanpak van de mili-

eueffectbeoordeling). De organen die worden betrokken zijn bijvoorbeeld omliggende gemeenten, provincie Noord-Brabant, provincie Zuid-Holland, Waterschap Brabantse Delta, GGD Brabant, GHOR (veiligheidsregio) en dergelijke.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie voor de m.e.r.) kan gevraagd worden te adviseren over de NRD, maar dat is niet verplicht. De Commissie voor de m.e.r. is een onafhankelijk adviserende organisatie en heeft formeel in de uitgebreide procedures (plan m.e.r.) een toetsende en adviserende rol als het gaat om plannen.

Het is een wettelijke verplichting dat het opgestelde planMER door de commissie wordt getoetst (het zogenaamde toetsingsadvies). Aan de commissie kan een vrijwillig advies gevraagd worden over de NRD. Daarvoor is niet gekozen, omdat de kosten daarvan niet opwegen tegen de meerwaarde daarvan.

1.5

Leeswijzer

In het vervolg van deze NRD wordt ingegaan op de beoogde inhoud van het MER en de werkzaamheden om tot die inhoud te komen.

In hoofdstuk 2 wordt het kader van het MER geschetst. Er wordt aangegeven wat de meest relevante eisen aan het MER zijn.

Hoofdstuk 3 gaat kort in op het plangebied dat het bestemmingsplan buitengebied zal beslaan en waarvoor het MER opgesteld zal worden.

Hoofdstuk 4 beschrijft de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Ook worden de milieuaspecten die onderzocht worden in het MER beschreven en hoe dit onderzoek zal worden uitgevoerd.

2.1

Wettelijk kader

In de Wet milieubeheer en het bijbehorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is wettelijk geregeld voor welke projecten en besluiten een milieueffectrapport dient te worden opgesteld. Een planm.e.r.-plicht is voor een bestemmingsplan aan de orde als het plan:

- kaderstellend is voor een toekomstig besluit over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten, bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten die in het kader van de omgevingsvergunning milieu m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn (artikel 7.2 van de Wet milieubeheer);
- mogelijkheden biedt voor activiteiten, waarvan op voorhand niet met zekerheid is vast te stellen dat deze geen significant negatieve effecten kunnen veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Als dat niet kan worden uitgesloten dient op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 een Passende beoordeling te worden opgesteld in het kader van het op te stellen planMER (artikel 7.2a van de Wet milieubeheer).

Kaderstelling

In principe worden er geen grootschalige ontwikkelingen meegenomen in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan buitengebied zullen echter wel ontwikkelingsmogelijkheden worden geboden voor agrarische bedrijven. Daarbij gaat het onder andere om ontwikkelingsruimte voor de aanwezige veehouderijen.

De nieuwvestiging, uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven is in het kader van de omgevingsvergunning vanaf een bepaalde omvang m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig (bijvoorbeeld bij meer dan 200 melkkoeien, 2.000 schapen of 100 paarden). Dit betekent dat bij een concreet initiatief boven die omvang in het kader van de vergunningaanvraag een m.e.r.-beoordeling of m.e.r.-procedure dient te worden doorlopen. Deze m.e.r.-(beoordelings)plicht is afhankelijk van het aantal dieren waarop het initiatief betrekking heeft.

Het bestemmingsplan is daarmee in beginsel kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten.

Voor het bepalen van het antwoord op de vraag of de agrarische bedrijven ook boven het aantal dieren uitkomen die in het Besluit m.e.r. zijn opgenomen, moet worden uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden in vergelijking met de huidige situatie. Er moet dus enerzijds rekening worden gehouden met de onbenutte ruimte binnen het bestemmingsplan en anderzijds moet ook rekening worden gehouden met eventueel opgenomen afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden.

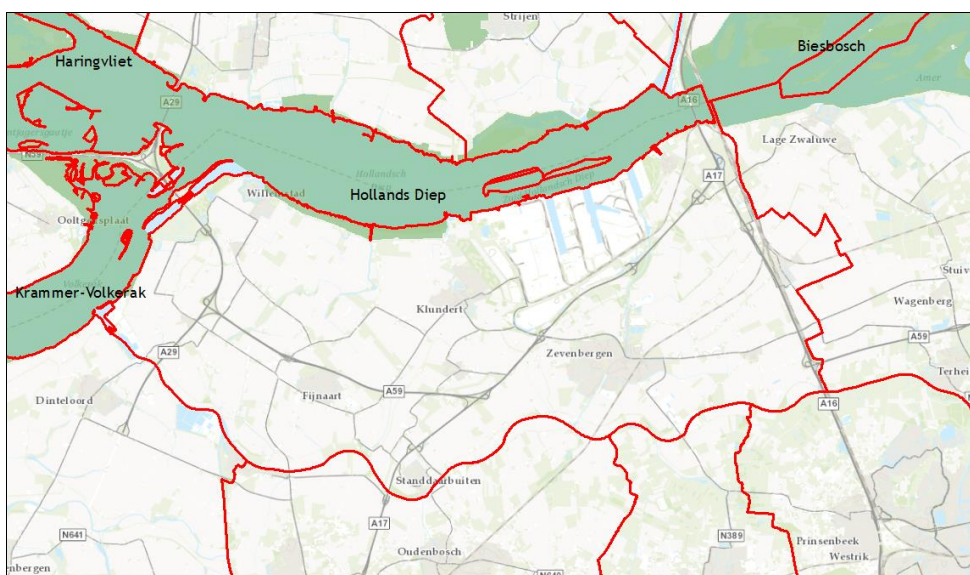
In het bestemmingsplan zullen naar alle waarschijnlijkheid uitbreidingsmogelijkheden voor de bestaande veehouderijen worden opgenomen (rechtstreeks of via bijvoorbeeld een wijzigingsbevoegdheid). Waarschijnlijk zijn de uitbreidingsmogelijkheden zodanig, dat daar stallen bijgebouwd

kunnen worden waarin zodanig veel dieren gehuisvest kunnen worden dat de drempels uit het Besluit m.e.r. worden overschreden. Daarmee vormt het bestemmingsplan het kader voor mogelijke toekomstige besluiten over m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Om deze reden is voor het bestemmingsplan buitengebied sprake van een planm.e.r.-plicht.

Effecten op Natura 2000-gebieden: noodzaak Passende beoordeling

In het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied liggen meerdere Natura 2000-gebieden:

- ten noorden van het plangebied liggen de Natura 2000-gebieden 'Hollands Diep' en 'Biesbosch';
- ten westen van het plangebied ligt het Natura 2000-gebieden 'Krammer Volkerak' en 'Haringvliet';
- ten zuidoosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied 'Ulvenhoutse bos'.

Natura 2000-gebieden in en om de gemeente Moerdijk

In de Natuurbeschermingswet 1998 is vastgelegd dat voor plannen die mogelijk leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden een zogenaamde Passende beoordeling noodzakelijk is.

Met name de uitbreiding van veehouderijen kunnen negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden (uitstoot van stikstof), indien de betreffende Natura 2000-gebieden gevoelig zijn voor stikstof. Dit omdat effecten van stikstof op vele kilometers afstand waarneembaar zijn (20-30 km).

Hollands Diep kent niet of nauwelijks soorten en habitattypen die voor verzuring en vermesting gevoelig zijn. Dat geldt nadrukkelijk wel voor een gedeelte van het Natura 2000-gebied De Biesbosch. De kritische depositiewaarde van enkele habitatype ligt in de ordegrootte van de achtergronddepositie. Dat wil zeggen dat op voorhand niet uitgesloten is dat een toename van de stikstofdepositie kan leiden tot negatieve effecten voor dat Natura 2000-gebied.

De hiervoor geschetste planologische uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen kunnen mogelijk ook negatieve effecten hebben op omliggende Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat een zogenaamde Passende beoordeling dient te worden uitgevoerd. Wanneer voor een bestemmings-

plan een Passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is, leidt dit automatisch tot een planm.e.r.-plicht.

2.2

Doel en procedure planMER

Doel

De milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Het doel van een plan-m.e.r. is om de milieugevolgen van een plan, in voorliggend geval een bestemmingsplan, in beeld te brengen voordat er een besluit over wordt genomen. Zo kan het milieubelang volwaardig worden meegewogen in de besluitvorming door het 'bevoegd gezag' (de overheid die het besluit moet nemen).

Het MER zal inzicht geven in de (mogelijke) milieueffecten en de (potentiële) ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied van de gemeente Moerdijk. Te denken valt bijvoorbeeld aan uitbreiding van veehouderijen. Deze informatie uit het MER zal worden gebruikt om onderbouwde keuzes te kunnen maken over ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan. In het MER zullen ook maatregelen worden beschreven die eventuele negatieve milieueffecten van het bestemmingsplan kunnen verzachten of voorkomen.

Procedure

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure die moet worden doorlopen voor het betreffende plan of besluit, de zogenaamde 'moederprocedure'. De planm.e.r.-procedure bestaat uit de volgende stappen:

1. Openbare kennisgeving opstellen planMER en bestemmingsplan. Daartoe wordt deze notitie ter inzage gelegd (artikel 7.9 Wet milieubeheer).
De kennisgeving vindt plaats in één of meer dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze. In het geval van een tot de centrale overheid behorend bestuursorgaan wordt de kennisgeving in ieder geval in de Staatscourant geplaatst, tenzij dit voor het betreffende plan wettelijk anders is geregeld. Hierin wordt in ieder geval aangegeven:
 - a) welke stukken waar en wanneer ter inzage worden gelegd;
 - b) wie op welke wijze en binnen welke termijn de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen naar voren te brengen met betrekking tot het voornemen om een planMER op te stellen;
 - c) of de Commissie m.e.r. of een andere (onafhankelijke) instantie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen. In dit geval wordt daar niet voor gekozen.
2. Raadpleging bestuursorganen over reikwijdte en detailniveau van het planMER. Daartoe wordt deze notitie toegestuurd aan relevante instanties.
De bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen, worden geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport. Dit betreft in ieder geval de provincie en het Waterschap. Deze Notitie reikwijdte en detailniveau vormt het document op basis waarvan de discussie met betrokken overheden zal plaatsvinden.

In dit geval zullen stap 1 en 2 worden gecombineerd. Dat wil zeggen dat de Notitie reikwijdte en detailniveau wordt gepubliceerd en in dat kader, in overeenstemming met de Inspraakverordening van de gemeente, ingezetenen en belanghebbenden een inspraakreactie in kunnen dienen.

3. Opstellen planMER en ontwerpbestemmingsplan (artikel 7.7 Wet milieubeheer)
4. Terinzagelegging planMER met ontwerpbestemmingsplan.
 - a) Ter inzage leggen van het planMER en het ontwerpbestemmingsplan. “Een milieueffect-rapport is gereed op het moment dat het ontwerp van het plan ter inzage wordt gelegd” (artikel 7.10 Wet milieubeheer);
 - b) Toetsing van het planMER door de Commissie voor de m.e.r. (artikel 7.12 Wet milieubeheer). De toetsing door de Commissie voor de m.e.r. is verplicht.
5. Onderbouwen van de gevolgen van het planMER, de zienswijzen op het planMER en het advies van de Commissie voor de m.e.r. voor het bestemmingsplan (artikel 7.14 Wet milieubeheer).
6. Vaststelling bestemmingsplan. Het planMER vormt een bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan
7. Bekendmaking en mededeling van het vastgestelde bestemmingsplan (artikel 7.15 Wet milieubeheer).
8. Onderzoeken van de gevolgen van de activiteit (artikel 7.39).

2.3

Inhoudelijke eisen planMER

Een planMER dient aan de volgende inhoudelijke eisen te voldoen:

- a. Een beschrijving van de inhoud en doelstellingen van de voorgenomen activiteit en de gekozen alternatieven. De gekozen alternatieven dienen gemotiveerd te worden.
- b. Relevante beleidsdoelstellingen en de wijze waarop hiermee bij de voorgenomen activiteit rekening is gehouden.
- c. Een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.
- d. Een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkelingen als de voorgenomen activiteit en de alternatieven niet zouden worden uitgevoerd.
- e. Een beschrijving van de mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen van zowel de voorgenomen activiteit als van redelijke alternatieven voor het plan, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen bepaald zijn. Met nadelige milieugevolgen worden mogelijke aanzienlijke milieueffecten bedoeld voor met name biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, cultureel erfgoed met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen deze elementen.
- f. Een beschrijving van mogelijke gevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven op gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese vogel- en/of habitatrichtlijn.
- g. Een vergelijking van het beschrevene onder d met het beschrevene onder e en f.
- h. Een beschrijving van maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, veroorzaakt door de activiteit, te voorkomen, dan wel te beperken of ongedaan te maken.
- i. Een overzicht van de leemten als gevolg van het ontbreken van kennis of informatie en de voorgenomen maatregelen.
- j. De voorgenomen monitoringsmaatregelen.
- k. Een voor een algemeen publiek op begrijpelijke wijze geformuleerde samenvatting.

Beknopte schets plangebied

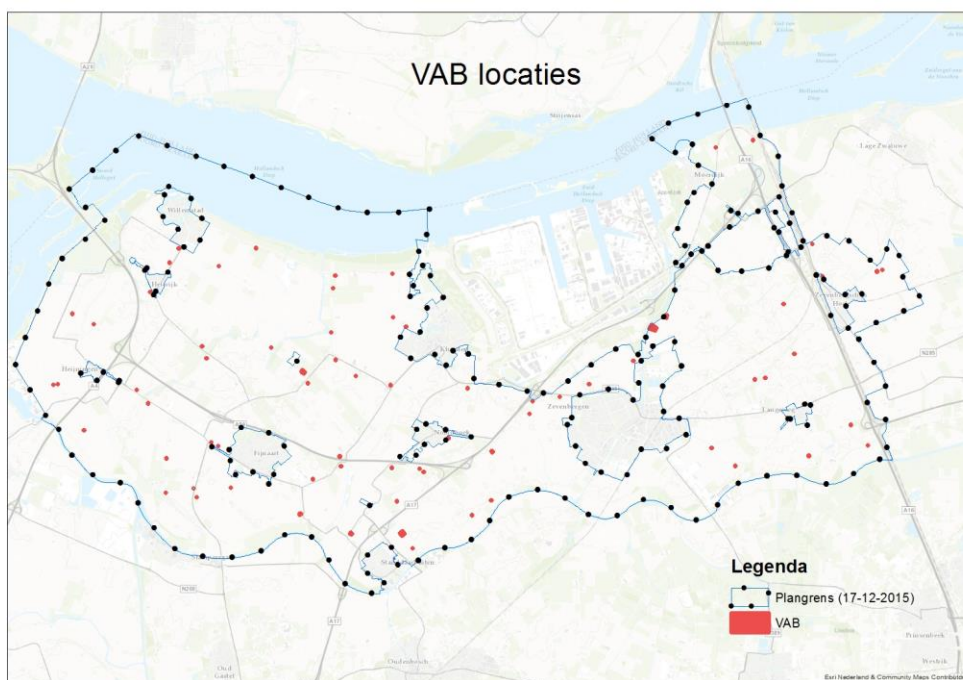
3.1

Algemene beschrijving

Het buitengebied kan gekarakteriseerd worden als een gemengd landelijk gebied met een agrarisch productielandschap en veel burgerwoningen en bedrijven verspreid door het buitengebied.

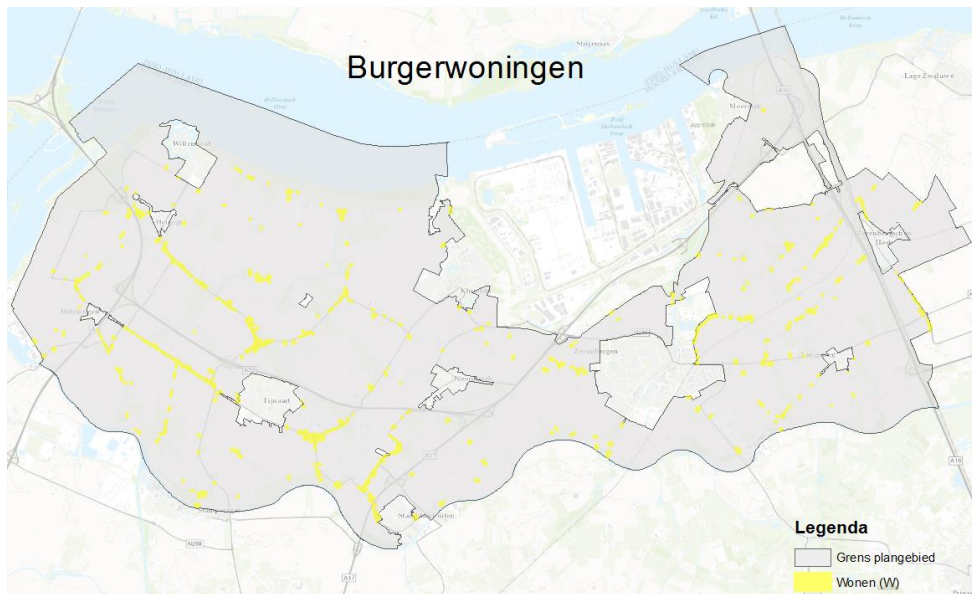
Op de agrarische bedrijven wordt in de volgende paragraaf nader ingegaan, omdat de uitbreidingsmogelijkheden van deze bedrijven met name relevant zijn voor het planMER.

Uit de uitgevoerde inventarisatie blijkt dat er ook veel situaties voorkomen, waarbij in het geldende bestemmingsplan nog sprake was van een agrarisch bedrijf, maar inmiddels is duidelijk dat de bedrijfsvoering is gestopt. Dit zijn er 40 à 50 (de zogenaamde VAB-locaties, Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing).

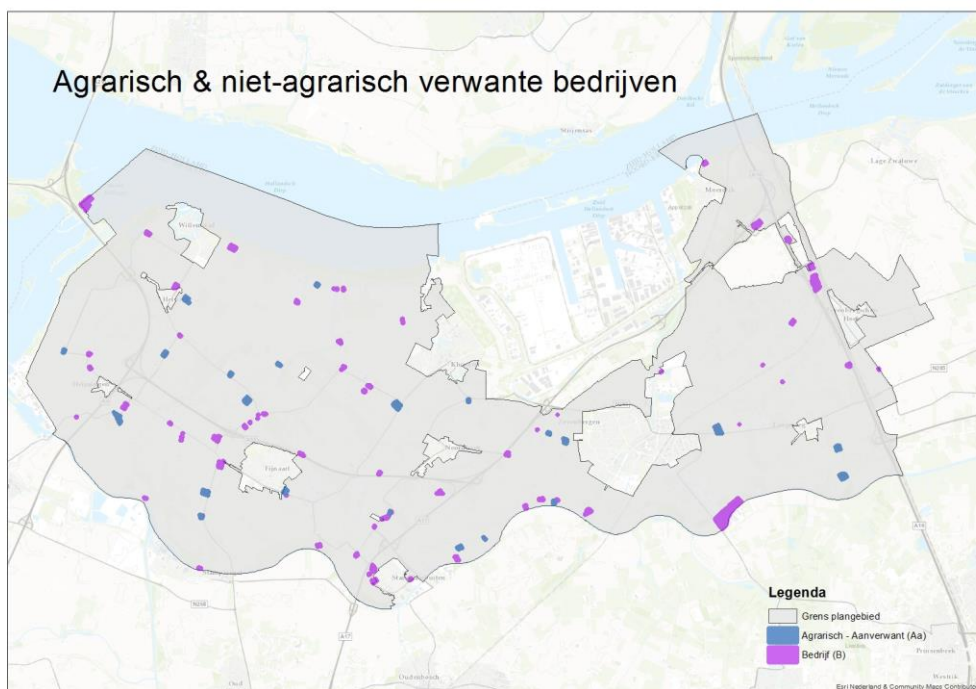
VAB-locaties op basis van de inventarisatie

Daarnaast zijn er meer dan 800 burgerwoningen (zie afbeelding). Deze zijn vooral te vinden in de dijklinten.

Burgerwoningen in het buitengebied

Buiten het agrarisch bedrijf zijn er nog diverse andere vormen van bedrijvigheid in het buitengebied van Moerdijk. Er bevinden zich op bepaalde plaatsen in het buitengebied grootschalige bedrijven, het gaat hier bijvoorbeeld om een transportbedrijf, een autobedrijf en handelsbedrijven. Deze bedrijven zijn soms gerelateerd aan de agrarische sector. Dit betreft ruim 100 niet-agrarische bedrijven, waarvan ca 25 agrarisch verwante bedrijven.

Niet-agrarische bedrijven in het buitengebied

Verder komen er 4 kampeerterreinen voor in het plangebied. Qua kleinschalige recreatie zijn er diverse Bed and Breakfast-gelegenheden en theetuinen verspreid in het buitengebied. Ook verschillende historische elementen worden recreatief benut, zoals Fort de Hel, Fort Bovensluis (als onderdeel van de camping) en Fort Sabina.

3.2

Beschrijving agrarische sector in Moerdijk

Er is veel bedrijvigheid in het buitengebied van Moerdijk, dit zijn veelal (grote) agrarische bedrijven. De agrarische sector beslaat een groot deel van de oppervlakte van de gemeente Moerdijk. Veel agrarische bedrijven zijn van oudsher gevestigde familiebedrijven met een gemengd karakter. De diversiteit in agrarische bedrijvigheid varieert van grootschalige veehouderij tot kleine fruitteelt. Akkerbouw is verreweg de grootste sector, het betreft dan voornamelijk tarwe, suikerbieten en aardappelen.

Het overgrote gedeelte van de agrarische bedrijven betreft akkerbouw en/of tuinbouwbedrijven (zie onderstaande afbeelding).

Er komen 20 a 30 melkveehouderijen voor als hoofdtak danwel als neventak bij een akkerbouw of tuinbouwbedrijf (categorie veehouderij in de kaart).

Deze bedrijven liggen verspreid door het gebied. Daarnaast komen er 15 a 20 intensieve veehouderijen voor, bijna alleen als hooftakbedrijven. Ten zuiden en oosten van Zevenbergen komen ook een aantal glastuinbouwbedrijven voor.

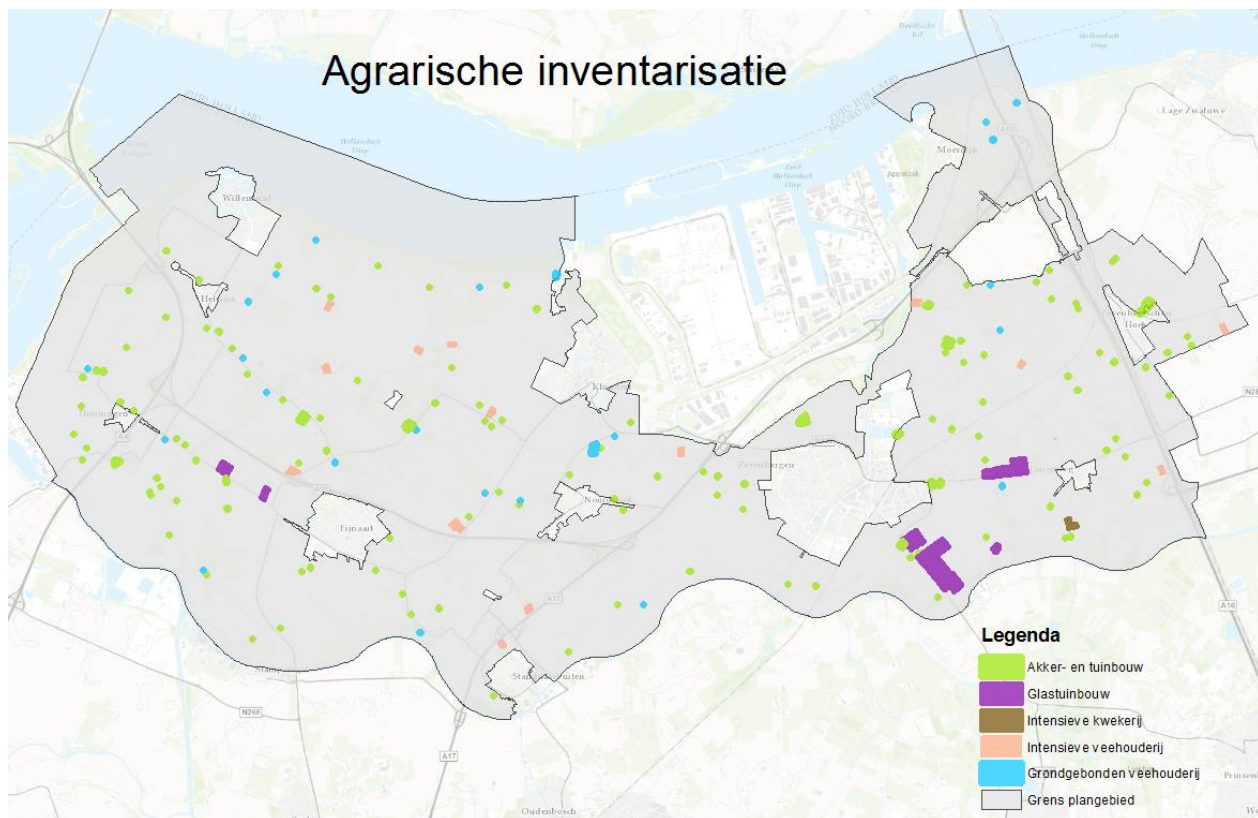
Bij verschillende agrarische bedrijven is er sprake van een (ondergeschikte) nevenactiviteit, zoals de verkoop van streekproducten, het bewerken van agrarische producten, caravanstalling, paardenstalling, zorgboerderij, agrarisch loonbedrijf, opslag en stalling van agrarische producten, hoveniersbedrijf en kamperen bij de boer.

Onderstaande tabellen en afbeeldingen geven een beeld van het aantal en type agrarische bedrijven in het buitengebied van Moerdijk (stand van zaken CBS 2014).

Type bedrijf	Aantal bedrijven
Graasdieren	71
Hokdieren	18
Tuinbouw onder glas	9
Tuinbouw opengrond	30
Paddenstoelenteelt	3
Akkerbouw	174
Aantal landbouwbedrijven totaal	224

Bron: CBS, gegevens 2014, 18-01-2016

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=80781NED&D1=0,2-3,5-6,12-13,19-20,25-26,32,37-39,43-44,48-54,57-58,60,62,67,70-73,77,81-136,138,140&D2=465&D3=10,1&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T>

Plangebied met verspreiding en type landbouwbedrijven

De voorgaande afbeeldingen geven een globaal beeld van de aanwezige agrarische bedrijven in het buitengebied. Zoals in paragraaf 2.1. aangegeven zijn vooral de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen relevant voor het planMER.

Uit de inventarisatie blijkt dat de veehouderijen verspreid in het plangebied aanwezig zijn. De aanwezigheid van burgerwoningen in de directe omgeving van veehouderijen kunnen de verdere ontwikkeling van agrarische bedrijven (met name veehouderijen) belemmeren. Dit aspect vergt derhalve aandacht in het planMER.

Reikwijdte en detailniveau

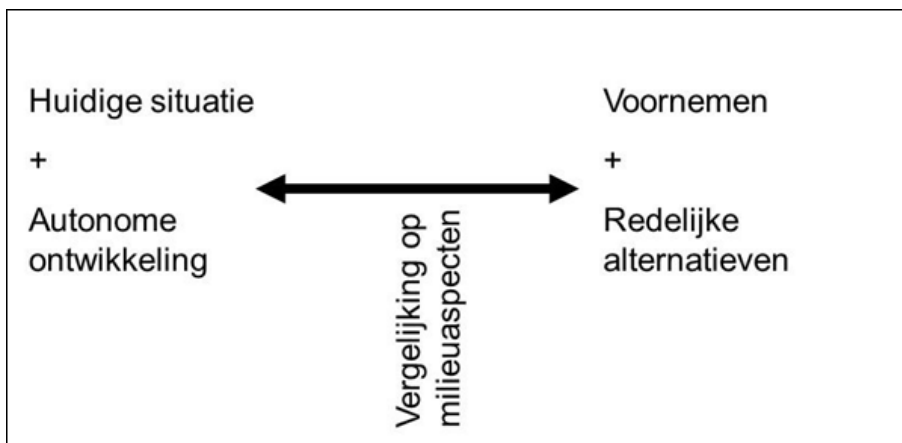
4

4.1

Inleiding

De reikwijdte en het detailniveau van een planMER is afhankelijk van het abstractieniveau van het plan. In het planMER worden de milieueffecten bepaald door het voornemen (= (voor)ontwerp bestemmingsplan) en eventuele redelijke alternatieven te vergelijken met de zogenaamde referentiesituatie (= huidige situatie en autonome ontwikkelingen).

Bij het bepalen van de milieueffecten moet volgens jurisprudentie uitgegaan worden van de maximale mogelijkheden in het bestemmingsplan (dus inclusief ontwikkelingsmogelijkheden via afwijking of wijziging). Tevens beschrijft het planMER welke maatregelen mogelijk zijn om eventuele negatieve effecten te voorkomen.

Het planMER moet inzichtelijk maken of de gemaakte planologische keuzes en ontwikkelingsruimte op gebiedsniveau leiden tot belangrijke gevolgen voor het milieu. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de wettelijke normen en grenswaarden die vanuit de verschillende sectorale wet- en regelgeving gelden.

4.2

Voornemen: nieuw bestemmingsplan buitengebied

In het planMER moeten de milieueffecten van het voornemen worden beschreven. Het voornemen betreft in dit geval het opstellen van een nieuw bestemmingsplan buitengebied. In het planMER moeten derhalve de milieugevolgen worden beschreven van de ontwikkelingsmogelijkheden in het

bestemmingsplan. Er ligt op dit moment nog geen conceptbestemmingsplan. Daarom is op basis van de visie buitengebied een inschatting gemaakt van de belangrijkste ontwikkelingsmogelijkheden in het nieuwe bestemmingsplan, die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu zouden kunnen hebben:

- Uitbreiding van bestaande grondgebonden vollegrondsteeltbedrijven tot een omvang van de bebouwing van maximaal 1,5 ha. en onder voorwaarden 2,5 ha.
- Uitbreiding van bestaande grondgebonden veehouderijen tot een omvang van de bebouwing van maximaal 1,5 ha. en onder voorwaarden 2,5 ha. En onder de strikte voorwaarden van BZV en PAS.
- Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen tot maximaal 1,5 ha.
- Vergroting en nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven in de doorgroeigebieden voor glastuinbouw.
- Het toestaan van onderschikte niet-agrarische nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven, waaronder ook begrepen mestvergisting voor eigen gebruik.
- Beperkte uitbreiding van burgerwoningen en niet-agrarische bedrijven.
- De mogelijkheid om paardenbakken te realiseren bij bebouwde erven of direct aansluitend daaraan.

Ook vormen van duurzame energie, zoals zonnevelden of windturbines, kunnen belangrijke milieugevolgen hebben (denk aan de gevolgen voor het landschap). Naar verwachting worden hiervoor geen regelingen in het bestemmingsplan opgenomen, maar worden hiervoor afzonderlijke planologische procedures gevolgd.

Daarnaast kunnen recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden en de bouw van windturbines in de directe nabijheid van de Natura 2000-gebieden Hollands Diep en Krammer-Volkerak mogelijk leiden tot negatieve effecten in die gebieden (bijvoorbeeld in de vorm van verstoring).

De ontwikkelingsruimte voor de veehouderijen vormt de directe aanleiding voor het opstellen van het planMER. Naar verwachting zijn van deze uitbreidingsmogelijkheden ook de belangrijkste milieugevolgen te verwachten. Het beschrijven van de gevolgen van deze uitbreidingsmogelijkheden zal daarom een belangrijke plaats innemen bij de effectbeschrijvingen.

Maar natuurlijk wordt ook voor de andere ontwikkelingsmogelijkheden zoals hierboven beschreven beoordeeld welke milieugevolgen te verwachten zijn.

4.3

Onderzoeksgebied en tijdshorizon planMER

Het plangebied is weergegeven in hoofdstuk 1, namelijk het bestemmingsplangebied. Het studiegebied voor de planm.e.r. kan voor bepaalde milieuaspecten de plangrenzen overschrijden aangezien effecten verder kunnen reiken dan de grenzen van het plangebied.

Wat betreft geur zal het onderzoeksgebied bestaan het bestemmingsplangebied en een zone van 2 kilometer direct om het plangebied om de effecten in beeld te kunnen brengen. Effecten op Natura 2000 gebieden worden ook buiten het plangebied beoordeeld, tot maximaal 30 km rondom het plangebied, voorzover de gebieden binnen de 'invloedsfeer' van de activiteiten in het plangebied liggen en maatgevend zijn.

De tijdshorizon van het bestemmingsplan is gericht op 2027. Dit wordt eveneens als horizon van het MER aangehouden.

4.4

T e o n d e r z o e k e n m i l i e u a s p e c t e n

De milieueffecten worden vooral op de schaal van de gemeente beoordeeld. De totale milieueffecten van het gehele bestemmingsplan worden beschreven. De effecten van een individueel bedrijf afzonderlijk komt dus niet in het planMER aan de orde. Deze effecten worden wel in het kader van een aanvraag omgevingsvergunning beoordeeld.

Mocht blijken dat bij één milieuonderdeel de effecten vooral samenhangen met één of enkele bedrijven, dan wordt in het planMER vanzelfsprekend naar deze bedrijven gekeken.

Op basis van het voornemen, zoals in de vorige paragraaf beschreven, kunnen verschillende effecten op verschillende milieuaspecten worden verwacht. Onderstaand is aangegeven op welke aspecten de eventuele realisatie van de verschillende activiteiten effect kunnen hebben (positief of negatief) en dus worden beoordeeld. Niet alle activiteiten zullen effect hebben op de verschillende aspecten. Dit zal in het planMER worden beschreven.

De effecten van de activiteiten die op basis van het bestemmingsplan mogelijk kunnen zijn, worden vergeleken met de referentiesituatie en beoordeeld middels expert judgement. Dit houdt in dat de effecten van de mogelijkheden die de te stellen bestemmingsplannen bieden ten opzichte van de referentiesituatie kwalitatief worden vastgesteld. Met betrekking tot ammoniak, luchtkwaliteit en geur zal de beoordeling (deels) kwantitatief plaatsvinden in de vorm van berekeningen.

In het planMER worden sommige aspecten uitgesplitst in deelaspecten (bijvoorbeeld het aspect water kan worden beoordeeld op: kwaliteit oppervlaktewater, uitspoeling nutriënten en grondwater). Kortom, de onderstaande lijst geeft voor zover nu in te schatten (een aanzet tot) het beoordelingskader waarop de effectbepaling zal worden gebaseerd.

Milieuaspecten

Het MER toetst alleen op de milieuaspecten waarvoor redelijkerwijs effecten te verwachten zijn. Het detailniveau van het MER sluit aan op het detailniveau van het bestemmingsplan. Voor de milieuaspecten geldt er verschil zal zijn in de mate van gedetailleerdheid per aspect. De onderdelen die als prioritair worden gezien (natuur, landschap en geur) zullen in meer detail worden onderzocht dan aspecten waar weinig of geen effecten voor worden verwacht.

De ‘m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten’ waarvoor het bestemmingsplan een kader biedt in overweging nemende, worden vooral milieueffecten verwacht op of van:

- de natuur(effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten). In het kader van de beoordeling van deze effecten worden ook berekeningen gemaakt van de stikstofdepositie;
- het landschap en cultuurhistorische waarden; en
- geurhinder.

Ook externe veiligheid vergt in Moerdijk specifieke aandacht.

Het onderzoek voor de plan m.e.r. is dan ook vooral op deze vier milieuonderdelen gericht. Andere milieuonderdelen die in het onderzoek overwogen worden, zijn:

- aantasting van archeologische waarden;
- bodemkwaliteit en waterkwaliteit en -kwantiteit;
- verkeersintensiteiten en verkeersveiligheid;
- geluidhinder;
- lichthinder (met name ten gevolge van uitbreiding van glastuinbouwbedrijven);
- luchtkwaliteit (toename fijn stof vanwege toename verkeersintensiteiten en vanwege uitbreiding van pluimveehouderijen);
- gezondheid.

4.5

Specifieke milieuaspecten Moerdijk

De ervaring met bestemmingsplannen buitengebied elders leert dat de belangrijkste milieugevolgen zijn te verwachten op de volgende onderwerpen:

Externe veiligheid

In het MER zal specifieke aandacht uitgaan naar het aspect 'externe veiligheid', vanwege de nabijheid van het industrieterrein Moerdijk, de risicocontouren langs wegen en de spoorlijn en langs diverse kabels en leidingen, waaronder de buisleidingenstraat. Ook langs het Hollands Diep gelden risicocontouren omdat dit water voor de zeevaart wordt gebruikt. Deze risicocontour valt echter niet over het land en heeft dus geen consequenties voor de visie of het bestemmingsplan.

Plaatsgebonden risicocontouren en invloedsgebieden van risicobronnen vallen over (delen van) het plangebied. Vanuit het plaatsgebonden risicobeleid betekent het dat binnen de PR 10-6-contour van risicobronnen geen kwetsbare objecten zijn toegestaan en beperkt kwetsbare alleen onder zwaarwegende belangen. Een verantwoording van het groepsrisico is nodig als ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden binnen invloedsgebieden van risicobronnen die relevant zijn voor externe veiligheid. Het invloedsgebied van Bevi inrichtingen bestaat weliswaar een groot deel van het buitengebied, maar het gebied is zodanig dunbevolkt dat bij de verantwoording van het groepsrisico waarschijnlijk volstaan kan worden met een kwalitatieve beschouwing.

Ammoniak in relatie tot veehouderijen

Het buitengebied van Moerdijk is een van de grootste buitengebieden in Nederland. Relatief is het aantal veehouderijen beperkt, namelijk circa 40 à 50 bedrijven, waarvan circa 15 volwaardige intensieve veehouderijen. In het plangebied zelf en in de directe omgeving liggen meerdere Natura 2000-gebieden (zie paragraaf 2.1). De uitbreidingsmogelijkheden van met name de veehouderijen in het bestemmingsplan zouden kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie op deze natuurgebieden. Hiertoe worden in het planMER berekeningen uitgevoerd naar de gevolgen van de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen op de stikstofdepositie. De gegevens worden daartoe ingevoerd in het programma Aerius. Aan de hand daarvan worden de effecten op de natuurwaarden beschreven.

Ook de overige natuurgebieden en natuurwaarden zowel binnen als buiten de EHS ondervinden schade van vermesting en verzuring afkomstig uit de landbouw. Ook de effecten hiervan worden beschreven.

Passende beoordeling Nbw

Zoals hiervoor aangegeven zijn plannen die op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) een Passende beoordeling nodig hebben m.e.r.-plichtig. Een Passende beoordeling is aan de orde indien één of meerdere activiteiten die in een plan worden voorzien, significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied.

In het kader van het bestemmingsplan zal middels een Passende beoordeling en een plan-m.e.r. nader worden ingegaan op de mogelijke effecten van met name ammoniak op de omliggende (relevante) Natura 2000-gebieden in Nederland. Tevens zal aandacht besteed worden aan de wijze waarop hiermee in de besluitvorming omtrent het bestemmingsplan zal worden omgegaan.

Dit kan er mogelijk toe leiden dat er een nadere regeling moet worden opgenomen in het bestemmingsplan voor de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen. Dit om te garanderen dat er geen sprake is van negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden. Op grond van de eisen in de Natuurbeschermingswet 1998 mag het bestemmingsplan immers niet leiden tot dergelijke negatieve effecten.

Milieueffecten glastuinbouw

In het plangebied zijn negen glastuinbouwbedrijven gelegen (bron CBS).

Twee van deze locaties betreffen doorgroeilocaties en kunnen binnen dat gebied verder uitbreiden. De overige glastuinbouwbedrijven binnen het plangebied krijgen waarschijnlijk binnen het bestemmingsplan de mogelijkheid om beperkt uit te breiden.

De milieueffecten hiervan zullen nader worden beoordeeld in het planMER. Effecten kunnen te maken hebben met uitstoot van ammoniak (en daarmee stikstofdepositie in natuurgebieden), landschappelijke effecten en effecten op het gebied van lichthinder.

Omdat het om beperkte uitbreidingsmogelijkheden gaat, worden op voorhand geen knelpunten verwacht.

Overige milieuaspecten

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan kunnen effecten hebben op de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De beoordeling in het MER zal kwalitatief zijn.

Beoordeeld wordt de invloed (aantasting of versterking) op kenmerkende landschappelijke elementen en structuren. De beoordeling van deze effecten zal mede met behulp van het Landschapskwaliteitsplan worden ingevuld.

De effecten op cultuurhistorie worden beoordeeld aan de hand van de mate waarin historisch waardevolle elementen, structuren en gebieden die een bepaalde historische waarde vertegenwoordigen, worden aangetast.

Voor archeologie worden beoordeeld of binnen het alternatief mogelijkheden tot bodemverstoring leiden binnen gebieden met archeologische verwachtingswaarden.

Op voorhand worden bij dit onderwerp geen knelpunten verwacht.

Geur

Door de aanwezigheid van burgerwoningen in het buitengebied, zullen er woningen binnen de vaste afstanden van de melkveehouderijen liggen. Ook in de nabijheid van intensieve veehouderijen liggen burgerwoningen. Hiervoor zullen geurberekeningen worden uitgevoerd. Beoordeeld wordt het mogelijke aantal geurgehinderden (aantal woningen) in relatie tot de toe- of afname van de

geuremissie van agrarische bedrijven. De effecten van de alternatieven worden berekend in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ contouren met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied.

Vanwege het geringe aantal intensieve veehouderijen zullen de effecten beperkt en vooral lokaal van aard zijn. Knelpunten worden vooralsnog niet verwacht, maar mochten deze aanwezig zijn, dan worden die in kaart gebracht.

Verkeer en luchtkwaliteit

Allereerst wordt gekeken naar de toename van het aantal verkeersbewegingen ten gevolge van de mogelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Vervolgens kan aan de hand van de toename van het aantal verkeersbewegingen ook het effect op de luchtkwaliteit beoordeeld worden.

Voor het onderdeel luchtkwaliteit wordt zowel gekeken naar fijn stof op basis van de toename van het wegverkeer ten gevolge van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan biedt, als fijn stof als gevolg van de bedrijfsvoering van een intensieve veehouderij. Beide aspecten worden kwalitatief beoordeeld, op basis van de toename van het aantal ritten per bedrijf en mogelijke vergroting van de agrarische bedrijven per alternatief.

Fijnstof ten gevolge van de bedrijfsvoering is voor het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen. De meeste effecten zijn te verwachten bij een pluimveebedrijf. In het plangebied zijn slechts twee pluimveebedrijven aanwezig (Bron: CBS, gegevens 2014, 18-01-02016).

In het algemeen kan gesteld worden dat fijnstofproblemen altijd lokaal en dichtbij de bron voorkomen, hooguit een paar honderd meter. Gezien het geringe aantal pluimveebedrijven en de verspreide ligging van de intensieve veehouderijen, worden geen problemen verwacht.

De impact van fijnstof op de gezondheid van omwonenden afkomstig van de snelwegen is eveneens groot. Dit vormt onderdeel van de referentiesituatie in het MER. De toename van het verkeer op de autosnelwegen vormt voor het MER een autonome ontwikkeling. Het bestemmingsplan doet daar verder niets aan af. In het kader van het planMER behoeven daarom de milieueffecten hiervan niet in beeld gebracht te worden.

Dit geldt ook voor ontwikkeling van het Industrierrein Moerdijk. Ook dit vormt onderdeel van de referentiesituatie (voor zover er definitieve besluitvorming over de ontwikkelingen heeft plaatsgevonden).

Bodem en water

Bij het aspect water worden de gevolgen voor het watersysteem, zowel oppervlaktewater als grondwater, kwalitatief getoetst. Tevens wordt kwalitatief beschreven wat de gevolgen van de alternatieven voor de waterkwaliteit kunnen zijn.

Op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen de alternatieven, is er mogelijk sprake van een toename van het risico op bodemverontreinigingen. Dit wordt kwalitatief beschreven in het planMER.

Natuur

Zoals aangegeven, worden de effecten ten gevolge van ammoniakdepositie onderzocht. Daarnaast wordt in het MER bekeken wat de effecten op flora en fauna zijn, met name gericht op beschermde soorten. Tevens wordt ingegaan op de effecten op EHS-gebieden t.a.v. overige aspecten, anders dan ammoniak.

Geluidhinder

Het onderzoek naar geluidseffecten vindt kwalitatief plaats. Dit gebeurt onder andere op basis van standaard richtafstanden uit de VNG-handreiking 'Bedrijven en milieuzonering'. Relevante effecten van geluid als gevolg van extra verkeer worden niet verwacht. Ook zal worden benoemd dat er een stiltegebied in het plangebied aanwezig is.

Gezondheid

Onder het aspect gezondheid wordt enerzijds ingegaan op effecten als gevolg van veranderingen in geluid, geur en luchtkwaliteit (waar komen deze effecten samen). Verder wordt ingegaan op de effecten op de gezondheid. De gezondheid kan positief worden beïnvloed door in de ruimtelijke ordening rekening te houden met bevorderen van bewegen, lopen en fietsen, natuur en groen, ruimte voor recreatie en sport, stilte en rust. Met de nieuwe Omgevingswet worden normen voor geluidsoverlast en luchtkwaliteit herijkt, met het oog op gezondheid. Verder is in de Wet publieke gezondheid (artikel 16 Wpg) geregeld dat voordat besluiten worden genomen die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de publieke gezondheidszorg, het College van Burgemeester en Wet-houders eerst advies vraagt aan de gemeentelijke gezondheidsdienst.

In het MER worden gezondheidseffecten kwalitatief beschreven. Daarbij wordt ingegaan op de invloed van het bestemmingsplan op de risico's met betrekking tot verspreiding van dierziektes/ziekteverwekkers (van bedrijf tot bedrijf) en besmetting van mensen met (dier)ziektes/ziekteverwekkers (endotoxinen, zoönosen, mrsa bacterie.). Daarbij wordt indien nodig (en mogelijk) ook ingegaan op mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om gezondheidsrisico's voor de omgeving te beperken.

Helaas is de wetenschappelijke kennis over dit thema nog vrij beperkt. Dit neemt niet weg dat het thema aandacht verdient. Het berekenen van de te verwachten effecten op de gezondheid op basis van 'dosiseffect relaties' is niet zinvol omdat het bestemmingsplanbesluit een algemeen ontwikkelingskader biedt voor (intensieve) veehouderijen. Door de vele aannames waarop de alternatieven zijn gebaseerd wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat er per bron (intensief veehouderij bedrijf) voldoende betrouwbare blootstellingsgegevens zijn. Hierdoor wordt de effectbeoordeling van de alternatieven beperkt tot een kwalitatieve beoordeling op hoofdlijnen.

4.6

Alternatieven

In het planMER worden de milieueffecten op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden in het voorontwerpbestemmingsplan beschreven.

Mocht hieruit blijken dat er voor enkele milieuthema's sprake is van aanzienlijke (negatieve) milieueffecten, dan wordt bezien of het zinvol is om een (of enkele) alternatieven te beschrijven. Op voorhand is dat niet aan te geven.

De alternatieven worden op de volgende manier uitgewerkt:

1. De milieueffecten van het voornemen worden bepaald.
2. Op basis van de milieueffecten van het voornemen wordt bepaald waar sturing van de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het bestemmingsplan nodig is om niet wenselijke milieueffecten te voorkomen of te beperken.

3. In overleg tussen de gemeente en adviseurs wordt bepaald welke sturing van de ontwikkelingsmogelijkheden mogelijk en wenselijk is.
4. Op basis hiervan wordt beoordeeld of het zinvol is om een alternatief uit te werken op basis waarvan niet wenselijke milieueffecten van het voornemen worden voorkomen of worden beperkt. Vervolgens worden de milieueffecten van het alternatief of de alternatieven bepaald.

Colofon

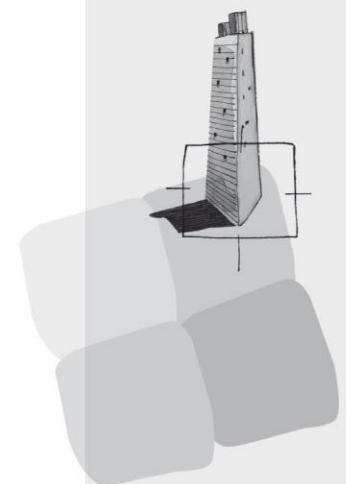
Opdrachtgever
Gemeente Moerdijk

Contactpersoon
Eelke de Rooij

Rapport
Judith Pronk / Henk Veldhuis

Projectleiding
Henk Veldhuis

Projectnummer
219.00.05.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
Postbus 2153
3800 CD Amersfoort
T 033 465 65 45
F 033 461 14 11
E amersfoort@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort